

1.) Dažďový prales

Ročník:	5. ročník ZŠ
Téma:	Život v lese / Ako žije les
Téma GV:	Životné prostredie s ohľadom na globálne aspekty
Čas:	1 vyučovacia hodina, t. j. 45 minút
Pomôcky:	baliaci papier/flipchart (jeden pre každú skupinu), pastelky, CD prehrávač, motivačná hudba, príbeh o dažďovom pralesi
Ciele:	Žiak/žiačka má: <ul style="list-style-type: none">• opísať príčiny odlesňovania dažďových pralesov (kognitívny);• vysvetliť dôsledky odlesňovania dažďových pralesov na lokálnej aj globálnej úrovni (kognitívny);• posúdiť, akým spôsobom sa on sám /ona sama (jeho/jej rodina) podieľa na odlesňovaní dažďových pralesov (kognitívny);• prevziať zodpovednosť za správanie, ktoré zabezpečí trvalo udržateľný život na zemi (afektívny);• navrhnúť riešenia, ako sa na lokálnej úrovni môže podieľať na riešení tohto problému (psychomotorický).

Postup:

- 1 Vytvorte v triede pre deti príjemné prostredie, dostatok miesta na prácu, pustite príjemnú hudbu so zvukmi lesa, respektíve pralesa.

Evokácia – 10 minút

- 2 Porozprávajte sa s deťmi o pralesi, čo je to prales, prečo má taký názov, aké stromy tam rastú, aké kvety tam kvitnú, aké živočíchy tam žijú, akí ľudia obývajú prales, aký význam má prales. Pýtajte sa, kde na svete sa nachádzajú najväčšie pralesy. Snažte sa navodiť čo najpríjemnejšiu predstavu o pralesi. Na evokáciu môžete využiť aj hru „Dažďový prales“, ktorú nájdete v námetoch.

Uvedomenie si významu – 25 minút

- 3 Rozdeľte žiakov do skupín (4 – 5 žiakov v skupine). Každá skupina dostane baliaci papier a pastelky. Požiadajte žiakov, aby na papier nakreslili prales. Nech sa na kresbe podieľajú všetci členovia skupiny. Na prácu im vyčleňte 10 minút. V kreslení povzbudzujte žiakov otázkami:
 - Aké stromy tam rastú?
 - Aké kvety tam kvitnú?
 - Aké živočíchy tam žijú?
 - Akí ľudia obývajú prales?

Pri kreslení púšťajte žiakom príjemnú hudbu a snažte sa, aby atmosféra v triede bola čo najpríjemnejšia.

- 4 Po uplynutí stanoveného času požiadajte žiakov, aby svoje kresby ukázali ostatným. Nezabudnite všetky kresby pochváliť a snažte sa ukázať prales ako jedno z najkrajších miest na zemi.

5

Keď všetky skupiny svoje práce odprezentujú, povedzte žiakom, že im prečítate príbeh o pralesi. Pri každom STOP v čítaní odtrhnite každej skupine z ich práce určitú časť, skrčte ju a odhodte. Nedbajte na protesty žiakov, pri každom STOP im odtrhnite kus papiera tak, aby im na konci ostala len malá časť ich kresby.

10

Reflexia – 10 minút

6

Usaďte žiakov pohodlne do kruhu a pýtajte sa:

- Ako sa vám kreslil obrázok?
- Ako ste sa pritom cítili?
- Ako ste v skupine pri kreslení spolupracovali?
- Ako ste boli spokojní so svojou kresbou?
- Čo ste zažívali pri prvom odtrhnutí z kresby?
- Prečo sa tak stalo?
- Čo ste zažívali, keď bola vaša kresba postupne ničená?
- Má to súvislosť s dažďovým pralesom? Akú?
- Čo sa deje s dažďovými pralesmi?
- Čo by sme s tým mohli urobiť my?
- Môže vyklčovanie pralesa mať aj na nás nejaký dopad?

Dodržte čas určený na vytvorenie kresby. Upozornite žiakov, aby sa príliš nezdržovali detailmi kresby, aby jej vyhotovenie nebolo na úkor reflexie. Niektorí žiaci môžu veľmi emocionálne prežívať zničenie kresby, preto je potrebné v reflexii venovať dostatok pozornosti týmto pocitom a poukázať na globálne súvislosti.

Informačné zdroje: KOLEKTÍV. Komu patrí Zem – metodická príručka globálneho vzdelávania pre učiteľov. 1. vyd. Bratislava: Centrum environmentálnej a etickej výchovy Živica, 2011.

Dažďový prales – príbeh

Dažďové pralesy sú pre človeka veľmi dôležité, pretože vyprodukujú obrovské množstvo kyslíka, žije v nich najmenej polovica všetkých druhov živočíchov zeme, rastie v nich vyše 100 druhov stromov. Dažďové pralesy sú takisto obývané domorodými kmeňmi, ktoré z pralesa získavajú jedlo, prístrešky aj lieky pre svoju potrebu. Najväčšie dažďové pralesy sa nachádzajú v širokom pásme okolo rovníka – Amazonský dažďový prales v Južnej Amerike a Konžský dažďový prales v Afrike.

Veľkým problémom je rýchle znižovanie plochy pralesov. Vedci odhadujú, že posledný dažďový prales by mohol zaniknúť za menej než 40 rokov. Veľká časť pralesa ubúda pre nadmernú ťažbu vzácneho dreva – mahagónu, tíku, ebenu, palisandra. Vyrába sa z nich nábytok, dyhy a podlahy, hudobné nástroje, ale aj hygienické vreckovky, kuchynské papierové utierky a toaletný papier. K nám sa najčastejšie dováža záhradný nábytok, ktorý možno aj vy máte na svojej záhrade.

STOP

Radi si pochutnávať na hamburgeroch, pečenom kurčiatku alebo v lete na grilovaných mäsových špecialitách? Veľká časť pralesov je odlesňovaná kvôli získaniu poľnohospodárskej pôdy na pestovanie krmovín pre zvieratá alebo na získavanie pasienkov na ich chov. Ak by každý človek na tejto planéte skonzumoval také množstvo mäsa ako priemerný Európan, potrebovali by sme pôdu 4 planét veľkých ako Zem.

STOP

Dažďové pralesy ukrývajú aj obrovské nerastné bohatstvo. Kvôli ťažbe týchto surovín sa odlesňujú veľké plochy a dochádza k ničeniu pralesov. Amazonský prales ukrýva bauxit – rudu na výrobu hliníka. Hliník je kov, ktorý sa používa na výrobu automobilov, lietadiel, ale aj nápojovej plechovky, v ktorej si kupujete Coca-Colu alebo váš ocko pivo.

STOP

Ku Coca-Cole a pivu patria určite aj zemiakové lupienky (čipsy) alebo pražené solené arašidy. Na ich praženie sa používa palmový olej. Palmový olej sa používa aj na výrobu zmrzliny, čokolády, sušienok, mydiel a šampónov. Kvôli rozširovaniu plôch na pestovanie palmy olejnej sa kľučujú veľké plochy dažďových pralesov.

STOP

Dôsledkom nadmerného výrubu dažďových pralesov je aj znížená tvorba kyslíka. Menej stromov odčerpá zo vzduchu menšie množstvo škodlivého oxidu uhličitého a vyrobí menej kyslíka. Zmena prostredia spôsobuje vymieranie niektorých druhov živočíchov a rastlín. Pôvodní obyvatelia, ktorí žili na tomto území, prichádzajú o svoje príbytky, o zdroj jedla, sú veľmi chudobní, šíria sa medzi nimi rôzne choroby.